

СТАНОВИЩЕ

по конкурс за заемане на академичната длъжност доцент

по специалност Български език,

съгласно обявата в ДВ № бр. 22/ 15. 03. 2019 г.

с кандидат: гл. ас. д-р Калина Стефанова Мичева-Пейчева от Секцията по етнолингвистика към Института за български език „Проф. Л. Андрейчин“ при БАН

Автор на становището (член на НЖ): проф. д-р Славка Георгиева Керемидчиева-Цветанова от Института за български език „Проф. Л. Андрейчин“ при БАН

1. Кандидатката за академичната длъжност доцент – гл. ас. д-р Калина Мичева-Пейчева, представя за участие в конкурса 2 самостоятелни монографии (третата монография е отпечатаната ѝ докторска дисертация и затова тук не се коментира), 1 учебно пособие, 1 етнолингвистична библиография (в съавторство), 7 студии, 24 статии в наши и чуждестранни научни списания и сборници (юбилейни, тематични и от конференции), от които 1 е под печат, а 2 са в съавторство с М. Витанова. Представени са 5 рецензии и хроники и 1 азбучен индекс към тематичен речник (в съавторство с Й. Кирилова). Значителна част от студиите и статиите са отпечатани в индексирани във WoS и реферирани в ERIH PLUS и РИНЦ наши и чужди издания. Списъкът на цитиранията наброява 43 позовавания (в т.ч. и рецензии) на нейни различни публикации. Тя има 23 участия с доклади (2 в съавторство с М. Витанова) в престижни национални и международни форуми у нас и в чужбина. Специализирала е в Словашката академия на науките. За научни постижения е отличена с наградата за млад учен на ИБЕ през 2012 г.

От всичко посочено дотук е ясно, че са спазени, и дори надхвърлени, количествените показатели на изискванията на ИБЕ – БАН, както и наукометричните показатели за заемане на академичната длъжност доцент.

2. К. Мичева-Пейчева е талантлив млад учен, който работи от 13 години в ИБЕ в Секцията по етнолингвистика. За този не особено дълъг период, в който обикновено се натрупват системни емпирични знания, тя е взела участие в 12 проекта, от които 8 са завършени. Работила е по 4 международни проекта с РАН, ПАН и САН по различни етнокултурни разработки, свързани с традиционните и нетрадиционните ценности в славянския свят. В помощ на обучението по български език тя е взела участие

в различни образователни проекти, по чиято програма е обучила като ментор 44 студенти специализанти по програма „Студентски практики“. Съставяла е викторини, анкети и е работила с учители и ученици за повишаване на грамотността на учащите се и популяризиране на дейността на ИБЕ.

3. Основните научни интереси и разработки на К. Мичева-Пейчева са в областта на етнолингвистиката, историческата лингвокултурология и културната антропология. При проследяването на темите на нейните публикации се вижда много добре как, изследвайки основни културни и езикови феномени, представени в семантични опозиции, изградени от различни концепти – *свобода, смърт, любов, свой* и др., тя постепенно насочва своето внимание и трайно го задържа към една важна семантична опозиция – *чист – нечист*. От статиите бих искала да открия две особено значими, които предлагат нов и оригинален поглед и подход към изследваната опозиция, както добре личи от техните заглавия: „Светлата страна на тъмните сили“ и „Опасното чисто и предпазващото нечисто в българската култура и език“.

Хабилитационният труд на кандидатката – „Етнокултурната бинарност в средновековната българска литература“ е своеобразно продължение, но в диахронен план на монографията „Сблъсъкът на чистотата и нечистотата в българската култура и език“, която представя в синхронен план данните от диалектите и книжовния език. В този труд са концептуално доразвити и дообогатени с нов фактологически материал от създадената в периода IX–XVIII в. българска книжнина основните тези, залегнали в другата монография – „Сакрална чистота и профанна нечистота“. В резултат авторката успява да осъществи комплексно изследване на културната бинарност, което е първо по рода си в нашата диахронна лингвокултурология и съвременна културна антропология. Прилагайки един и същ методологически подход при разработването на отделните глави, посветени на различните периоди и свързаните с тях произведения, К. Мичева-Пейчева не само изгражда стройната композиция на своя труд, но на практика успява да създаде изследователски модел, който дава възможност за съпоставимо проучване на частите на избрания обект. Солидната база от лично ексцерпиран материал е подложена на многоаспектен анализ, след който ясно се формулират ядрото, приядрената зона и периферията на изградените от лексеми езикови редове. Открито е защитената с нови аргументи връзка между ценностите на традиционната народна култура и християнската парадигма. Трудът може да послужи като модел при разработката на други семантични опозиции, а както К. Мичева-Пейчева изтъква като свой авторски принос, той вече се използва в

университетите при преподаването на етнология, етнолингвистика и др. специалности.

4. Като основна слабост на работата бих изтъкнала нередките повторения на формулировки, доказателствен материал и особено на изводи – напр. казаното за апокрифите на с. 29–30 се повтаря почти дословно на с. 93; на с. 198 се дублира от с. 185 иначе много ценната информация за наличието на композити в книжовния език на народна основа; на с. 210 – информацията от с. 175 за нечистите жени и др.

5. Гл. ас. д-р К. Мичева-Пейчева се представя в конкурса с приноси научни разработки, които вече имат и практическо приложение при обучението на студенти. Тя е млад, но изграден специалист в областта на лингвокултурологията с потенциал за нови изследвания. Цялата ѝ научна дейност и продукция отговаря на изискванията за заемането на академичната длъжност доцент, на която убедено препоръчвам да бъде избрана от почитаемото жури и НС на ИБЕ.

Дата: 21. 06. 2019 г.

Изготвил: /подпис/

(проф. д-р Сл. Керемидчиева)